

AUTOŠKOLA

Minimum pro žáky autoškol skupiny B

Přehledný atlas základních znalostí pro žadatele o řídičské oprávnění skupiny B, určený pro výuku v teoretických i praktických lekcích vedených učitelem autoškoly.

Učebnici doporučujeme všem žákům, nejen z Asociace autoškol.

ASOCIACE
AUTOŠKOL

Asociace autoškolařů ČR je významný spolek zastupující české provozovatele autoškolařů a školicích středisek se zájmem prosazovat zvyšování kvality poskytovaných služeb v autoškolařích, dbát na dodržování dobrých mravů v hospodářské soutěži mezi autoškolaři a dbát na ochranu spotřebitelů, zejména žáků autoškolařů, proti poškozování jejich práv.

www.asociaceautoskola.cz

Od svého vzniku GRADA Publishing byla a také do budoucna bude průkopníkem profesionalizace nakladatelů a nakladatelské činnosti v České a Slovenské republice.

Svou roční nabídkou odborné literatury zaujímá nakladatelský dům GRADA 1. místo na českém a slovenském knižním trhu odborných publikací už od roku 1992.

www.grada.cz

Václav Minář a Asociace autoškol ČR

AUTOŠKOLA

Minimum pro žáky autoškol skupiny B

Vydala Grada Publishing, a.s.

U Průhonu 22, Praha 7

obchod@grada.cz, www.grada.cz

tel.: +420 234 264 401

jako svou 8726. publikaci

Grafická úprava a sazba: Martin Kužel

Počet stran: 136

Tisk: Iva Vodáková – Durabo

První vydání, Praha 2023

© **Grada Publishing, a.s., 2023**

Cover Design © Martin Kužel, 2023

Cover Photo © ŠKODA AUTO a.s

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků.

ISBN 978-80-271-6747-0 (ePub)

ISBN 978-80-271-6746-3 (pdf)

ISBN 978-80-271-3905-7 (print)

Václav Minář a Asociace autoškol ČR

AUTOŠKOLA

Minimum pro žáky autoškol skupiny B

Grada Publishing

Obsah

Úvod	6
Jak pracovat s knihou	6
1. Kontrola a údržba vozidla	8
1.1 Kontrola vozidla před jízdou	8
1.1.1 Vozidlo	8
1.1.2 Motorový prostor	9
1.2 Řešení běžných problémů	10
1.2.1 Výměna poškozeného kola	10
1.2.2 Výměna žárovky	12
1.2.3 Výměna pojistky	13
1.2.4 Instalace tažného oka	13
1.2.5 Nouzové startování	14
2. Seznámení s vozidlem a základní úkony	16
2.1 Seznámení s vozidlem	16
2.1.1 Ovládací prvky vozidla	16
2.2 Úkony a nezbytné dovednosti před zahájením jízdy	22
2.2.1 Zásady bezpečného nástupu a výstupu	22
2.2.2 Správný posed	22
2.2.3 Bezpečnostní pás	23
2.2.4 Parkovací brzda	23
2.2.5 Startování motoru	23
2.2.6 Zpětná zrcátka	24
2.2.7 Ovládání volantu	24
2.2.8 Řazení převodových stupňů	25
2.3 Základní jízdní úkony	26
2.3.1 Rozjezd	26
2.3.2 Rozjezd do kopce	27
2.3.3 Jízda	28
2.3.4 Zpomalení a zastavení	28
2.3.5 Couvání	28
2.3.6 Jízda s automatickou (samočinnou) převodovkou	29
2.3.7 Jízda s elektromobilem	30
3. Zásady bezpečné jízdy	32
3.1 Předpoklady a podmínky bezpečné jízdy	32
3.1.1 Stav vozidla	32

3.1.2	Stav řidiče	32
3.1.3	Způsob jízdy	33
3.1.4	Počasí a denní doba	34
3.2	Nebezpečné situace a jejich řešení	35
3.2.1	Základní pojmy	35
3.2.2	Nouzové brzdění	36
3.2.3	Úhybný manévr	36
3.2.4	Aquaplaning	37
3.2.5	Smyk	38
3.2.6	Řízená nehoda	39
3.2.7	Vozidla s právem přednostní jízdy	40
4.	Pravidla provozu na pozemních komunikacích	44
4.1	Zákon 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích	44
4.1.1	Vymezení základních pojmů	44
4.1.2	Povinnosti účastníků silničního provozu	46
4.1.3	Jízda po pozemních komunikacích	51
4.1.4	Jízda ve zvláštních případech	62
4.1.5	Zvláštní ustanovení pro provoz vozidel	65
4.1.6	Přeprava osob a nákladu	67
4.1.7	Zvláštní ustanovení pro chůzi a jízdu nemotorových vozidel	67
4.1.8	Úprava provozu na pozemních komunikacích	69
4.1.9	Řidičské oprávnění a řidičský průkaz	74
4.2	Dopravní značky (vyhláška 294/2015 Sb.)	79
5.	Zdravotnická příprava	128
5.1	Vozidlo	128

Úvod

Vážení žáci autoškol,

dostává se Vám do rukou nová publikace z dílny Asociace autoškol ČR, která se zaměřuje na přípravu žáků k závěrečné zkoušce pro získání řidičského oprávnění skupiny B.

V ČR se závěrečná zkouška žadatelů o řidičské oprávnění skupiny B skládá ze dvou částí:

Teoretického testu z pravidel silničního provozu (doporučujeme trénovat na www.noveotazky.cz).

Praktické jízdy s osobním automobilem v reálném silničním provozu.

Asociace autoškol ČR a pan Václav Minář sestavili publikaci **Minimum pro žáky autoškol skupiny B** s ambicí připravit knihu, která přehledným způsobem shrnuje všechny minimální informace pro úspěšnou přípravu žadatele k závěrečné zkoušce pro získání řidičského oprávnění skupiny B.

Do čtvrté části této knihy zabývající se vybranými částmi Zákona č. 361/2000 Sb. jsme kontextově zakomponovali k jednotlivým ustanovením a paragrafům vybrané Nové testové otázky (viz. www.noveotazky.cz) s kterými se žadatel setká u teoretického testu.

Vážení žáci autoškol věřím, že Vaše kvalitní příprava na učebně s kvalifikovaným učitelem autoškoly a tento nový studijní materiál pro Vaši individuální přípravu Vám pomohou k úspěšnému vykonání této závěrečné zkoušky pro získání řidičského oprávnění.

Přeji Vám za celou Asociaci autoškol ČR mnoho úspěchů u závěrečných zkoušek!

Ing. Aleš Horčíčka

předseda Asociace autoškol ČR

Jak pracovat s knihou

Tato publikace se zaměřuje na přípravu žáků k závěrečné zkoušce nejen z pravidel silničního provozu, ale žadatelům o řidičský průkaz jistě pomůže i při vykonání praktické části závěrečné zkoušky.

V první části učebnice se žadatel o řidičské oprávnění detailně seznámí s vozidlem skupiny B a může se zaměřit na tzv. Kontrolu vozidla před jízdou, která je součástí každé praktické části zkoušky za účasti zkušební komisaře přímo u výcvikového vozidla.

Druhou a třetí část učebnice by si měl přečíst každý žadatel o řidičské oprávnění ještě před zahájením praktického výcviku na trenažeru nebo cvičné ploše. Seznamujeme žadatele s tzv. **Zásadami bezpečné jízdy** se snahou zahájit praktický výcvik ve vozidle se správnými návyky pro jednotlivé jízdní situace v běžném silničním provozu.

Úspěch u teoretické i praktické části závěrečné zkoušky zakládá správná znalost Zákona o provozu na pozemních komunikacích č. 361/2000 Sb. Čtvrtou kapitolu nekoncipujeme jako pouhou kopii paragrafového znění zákona, ale vypichujeme podstatná ustanovení a paragrafy s vhodným doplněním o Nové testové otázky (viz. www.noveotazky.cz).

Kniha není komplexním výukovým materiálem, slouží jako zdroj základních dat o jednotlivých otázkách, které je nutné doplnit o znalosti nabyté na učebně i při samotných praktických jízdách se zkušeným učitelem autoškoly.

POŘÍDTE SI NOVÝ VŮZ K NOVÉMU ŘIDIČSKÉMU PRŮKAZU

A ZÍSKEJTE BONUS 10 000 Kč

Ilustrační fotografie

Úspěšným absolventům autoškoly, kteří získají řidičský průkaz od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2024, poskytneme při koupi nového nebo prověřeného ojetého vozu bonus **10 000 Kč** na nákup zimních pneumatik nebo jiného originálního příslušenství.

Zaregistrujte se pomocí formuláře na webu <https://laureta.skoda-auto.cz/autoskola>.
Náš prodejní tým Vám poskytne podrobné informace a zpracuje nezávaznou nabídku na míru pro Vás.

Váš autorizovaný prodejce vozů ŠKODA:

LAURETA AUTO
Nádražní 307
293 01 Mladá Boleslav
Tel.: 326 722 718
www.laureta.cz

ŠKODA

1. Kontrola a údržba vozidla

1.1 Kontrola vozidla před jízdou

Rychlá prohlídka snižuje riziko nehody, způsobené možnou nesprávnou funkcí komponent vozu či jejich úplným selháním.

1.1.1 Vozidlo

Osvětlení vozidla

Kontrolujeme správnou funkci osvětlení vozu a čistotu ploch světlometů

vpředu:

světla obrysová, potkávací, dálková, směrová, mlhová, světla pro denní svícení

vzadu:

světla koncová, brzdová, mlhová, couvací, směrová a osvětlení registrační značky

Karoserie, zpětná zrcátka, prosklení

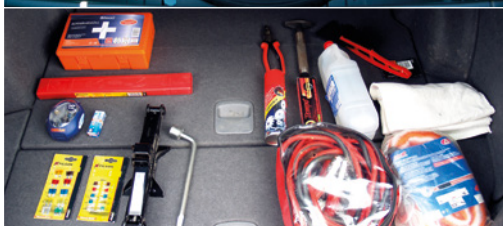
Kontrolujeme neporušenost a čistotu karoserie, skel a zpětných zrcátek. Deformace karoserie mohou např. způsobit chodci při střetu vážnější poranění, či nesprávné chlazení některých komponent vozu.

Registrační značky: Kontrolujeme jejich správné upevnění. Na zadní RZ najdeme známku osvědčující technickou kontrolu vozidla. (Děrování na známce uvádí rok a měsíc, kdy bude nutné vůz přistavit na technickou kontrolu a na měření emisí)

Povinná výbava

- **Lékárnička** odpovídající legislativě.
- **Výstražný trojúhelník.**
- **Rezervní kolo**, zvedák, klíč na matice či šrouby správného rozměru (neplatí pro vozidla, která jsou vybavena sadou pro nouzovou bezdemontážní opravu pneumatiky, vozidla se sjednanou nepřetržitou asistenční službou nebo vozidla vybavená pneumatikami, které umožňují nouzové dojetí i poškozenou pneumatikou, a zároveň jsou vybavená indikací defektu).
- **Reflexní vesta**, musí být povinně uložena v dosahu z místa řidiče.

ASOCIACE AUTOŠKOL DOPORUČUJE

U závěrečné zkoušky se zkušební komisař velmi často ptá na obsah povinné výbavy vozidla! Nezapomeňte se jí naučit.

Pneumatiky a disky

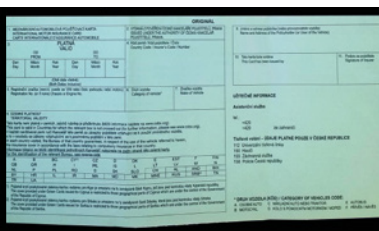
Pneumatiky: Kontrolujeme správnou **hloubku drážek dezénu** (minimální hodnoty jsou 1,6 mm pro letní vzorek, 4 mm pro zimní vzorek). K rychlému určení slouží indikátory (TWI) na dně drážky. Na pneumatice **hledáme boule a jiné deformace**, které signalizují nebezpečné poškození. Pravidelně ověřujeme **správný tlak** vzduchu v pneumatikách.

Disky: Hledáme deformace a trhliny. Zkontrolujeme, zda nejsou disky zaneseny nečistotou, blátem, zmrzlým sněhem apod., případně zda někde viditelně nechybí vyvažovací závaží.

Stěrače

Kontrolujeme neporušenost ramínek a gumíček stěračů, jejich správné přilnutí k ploše skla a hladký chod. Neopomeneme ani kontrolu trysek ostříkovačů.

Doklady

Mezinárodní pojišťovací karta (zelená karta).

Osvědčení o registraci vozidla (malý technický průkaz).

1.1.2 Motorový prostor

- 1 - Kontrola množství motorového oleje** (vysvětleno později v textu).
- 2 - Chladič kapalina** – hladina kapaliny se musí pohybovat mezi ryskami „min“ a „max“. Periodicky necháváme kontrolovat mrazuvzdornost chladič náplně.
- 3 - Hladina brzdové kapaliny** se musí pohybovat mezi ryskami „min“ a „max“ vyrovnávací nádržky.
- 4 - Akumulátor** – kontrolujeme správné upevnění akumulátoru, čistotu a zakonzervování svorek.
- 5 - Kapalina do ostříkovačů** – pokud to konstrukční řešení umožňuje, kontrolujeme dostatečnou zásobu kapaliny do ostříkovačů. V zimním období použijeme mrazuvzdornou variantu ostříkovač směsi.

Kontrola množství motorového oleje:

Hladinu oleje kontrolujeme u vozidla stojícího na rovině, se studeným motorem.

- 1 - Tahem vyjme měрку oleje z jejího uložení.
- 2 - Čistým hadříkem otřeme měрку do sucha a opět zasuneme měрку zpět (některá vozidla mají měрку zacvakávací – ujistíme se, že jsme měрку zasunuli do mezní polohy).
- 3 - Měрку opět vytáhneme a odečteme stav hladiny olejové náplně. Ta se musí pohybovat mezi ryskami „min“ a „max“.
- 4 - Pokud je stav hladiny oleje nedostatečný, doplníme správný typ oleje víčkem se symbolem olejníčky (správný typ oleje zjistíme v návodu k použití (např. 5W40).

1.2 Řešení běžných problémů

1.2.1 Výměna poškozeného kola

Projevy defektu pneumatiky

- **Automobil „táhne“ ke straně**, na které je poškozená pneumatika (při rozjezdu a brzdění se tak děje intenzivněji silou).
- V zatáčce **cítíme hranici meze adheze nečekaně brzy** a vlivem poškozené pneumatiky může dojít i ke smyku.
- Poškozená pneumatika se projevuje zvýšenou **hlučností**.
- Na defekt nás upozorňuje u nově vyrobených, či lépe vybavených vozů i **kontrolka**.

ASOCIACE AUTOŠKOL DOPORUČUJE

Je dobré vytvořit si zvyk, že kontrolujeme pneumatiky průběžně při různých příležitostech během jízdy, např. během zastávek pro doplnění pohonných hmot. Úbytek tlaku v pneumatice můžeme zpozorovat včas a předejít nehodě či úplnému zničení bočnice pneumatiky a disku.

Výměna poškozeného kola

Máme-li podezření na defekt pneumatiky:

zachováme klid, řídíme citlivě, plynule zpomalíme a najdeme nejbližší vhodnou bezpečnou plochu pro zastavení. Místo pro výměnu poškozeného kola musí mít pevný a rovný povrch. Při pohybu kolem vozidla v provozu jsme velmi obezřetní!

- Zapneme výstražné osvětlení.
- Oblékáme si reflexní vestu.
- Případné osoby v autě instruujeme, aby bezpečně vystoupily z vozu a opustily vozovku.
- Za vozidlo umístíme výstražný trojúhelník (na dálnici a rychlostní komunikaci 100 metrů za vůz, na ostatních silnicích mimo obec 50 metrů, v obci na vhodné místo podle situace).

- Zařadíme první převodový stupeň a maximálně zatáhneme parkovací brzdu.

- Připravíme si vše, co budeme k výměně potřebovat: náhradní kolo, ruční zvedák a kliku, montážní klíč. Pod práh vozidla, na místo určené výrobcem, umístíme zvedák.

- Sejmeme z kola okrasný kryt/kryty matic (jsou-li instalovány).

- Povolíme klíčem matice (šrouby) kola. Nepovolujeme zcela, jen do té míry, abychom pocítili, že se matice částečně uvolnily (čtvrt až půl otáčky).

- Zdvihneme vozidlo zvedákem do potřebné výšky. Pod pomyslným obvodem „zdravé“ pneumatiky by mělo zůstat místo 2–3 cm od země (výška položené dlaně).

Nikdy si pod vozidlo neleháme, ani pod něj nedáváme končetiny – vždy počítáme s možným pádem vozu!

- Povolíme a zcela vyšroubujeme všechny matice (šrouby) kola, odložíme je na bezpečné místo (nejlépe na čistý kus textilie) a sejmeme poškozené kolo.

- Nasadíme rezervní kolo a levou rukou si přidržíme disk ve správné poloze. Pravou rukou nasadíme a utáhneme matici (šroubu). Všechny zbylé matice (šrouby) pak doplníme do kříže (nasazujeme vždy dvě naproti sobě). Klíčem, pouze silou ruky, dotáhneme. Spustíme vozidlo a vyjmem zvedák.

- Pečlivě utáhneme klíčem (opět do kříže) všechny šrouby. Pokud nemáme dost síly, můžeme si pomoci nohou. Pozor, při použití nadměrné síly může dojít k poškození matice/šroubu. Nasadíme zpět ozdobný kryt. Uklidíme všechny potřebný materiál, ponecháme zapnuté výstražné osvětlení a vrátíme se pro výstražný trojúhelník.
- Po několika ujetých kilometrech zkontrolujeme dotažení šroubů a případně je ještě dotáhneme.

Vozidlo může být vybaveno dojezdovým rezervním kolem, které má menší rozměry a omezenou maximální rychlost (většinou 80 km/h), opravnou sadou se sprejem, či pneumatikami se zesílenou bočnicí pro nouzový dojezd. Při použití postupujeme podle návodu k použití daného technického řešení.

1.2.2 Výměna žárovky

Výměna žárovek je v návodu k vozidlu většinou velice dobře popsána. U zadních světel je k žárovkám obvykle přístup ze zavazadlového prostoru, kdy po sejmutí krytu vyjmem celou lištu s žárovkami. Žárovky zadní svítilny jsou uchyceny bajonetovým uzávěrem. Žárovku zatlačíme proti liště a otočením uvolníme. Opačným postupem nainstalujeme žárovku novou. U předních světlometů je postup o něco složitější.

- Sejmeme příslušný ochranný kryt světlometu ze zadní strany.
- Odpojíme konektor napájecího kabelu žárovky.
- Odjistíme pružinovou pojistku a žárovku opatrně vyjmem za její patičku.

1.2.3 Výměna pojistky

Nefunguje-li náhle část elektrického vybavení, neznamena to nutně, že daná část selhala. Jde často jen o spálenou pojistku. Umístění pojistkových skříní najdeme v návodu k vozidlu.

Jedna pojistková skříň se obvykle nachází v kabině z boku palubní desky, ve stěně pod palubní deskou, v podlaze či za odkládací schránkou spolujezdce. Druhá pojistková skříň bývá v motorovém prostoru.

Víčko pojistkové skříně na sobě nese informaci o umístění pojistek pro dané obvody a jejich ampérovou hodnotu. Pro snazší orientaci jsou pojistky podle konvence barevně rozlišeny.

Pojistková skříň: U pojistkové skříně se většinou nacházejí pro snadnější vyjmutí pojistky plastové kleště. Pojistku daného obvodu zkontrolujeme pohledem, zda není spálená, případně ji vyměníme.

Nikdy nepoužíváme pojistku jiné ampérové hodnoty, než jaká je pro daný obvod určená! Pokud se pojistka přepaluje opakovaně, jedná se zřejmě o závadu na daném obvodu a vůz přistavíme ke kontrole do odborného servisu.

1.2.4 Instalace tažného oka

U moderních automobilů je ve většině případů nutné tažné oko namontovat. Postup nalezneme v návodu k vozidlu.

- Šroubovací tažné oko najdeme většinou v přihrádce u rezervního kola.
- Pomocí plochého šroubováku (v případě nouze klíčem) uvolníme krytku. Často bývá závit pro tažné oko umístěn za mřížkou na nárazníku, kterou jednoduše vyjmeme.
- Tažné oko zcela utáhneme.

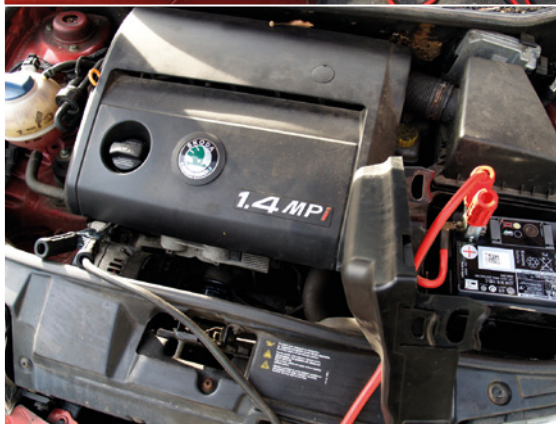
ASOCIACE AUTOŠKOL DOPORUČUJE

Doporučujeme si před první jízdou vozidlem najít umístění tažného oka ve vozidle a „nanečisto“ si vyzkoušet jeho instalaci.

1.2.5 Nouzové startování

Zejména v zimních měsících, při tropických teplotách nebo při častém používání vozidla na krátké vzdálenosti může dojít k vybití akumulátoru. Jeho napětí pak není dostatečné pro nastartování motoru. Vozidlo s vybitým akumulátorem můžeme však nouzově nastartovat pomocí jiného vozidla. Vyplatí se proto pořídít startovací kabely a ve vozidle je běžně vozit. Nejlepší jsou kvalitní, dlouhé kabely s větším průřezem a kovovými, dobře izolovanými svorkami.

Postup nouzového startování vozidla s vybitým akumulátorem pomocí startovacích kabelů:

- Sejmeme kryty baterií na obou vozidlech.
- Červený kabel připojíme na kladný (+) kontakt **vybité** baterie. **Dbáme, aby se svorky kabelů nedotkly vzájemně, nepropojily kontakty akumulátoru a nedotýkaly se nežádoucím způsobem vodivých dílů karoserie!**
- Druhou svorku červeného kabelu připojíme na kladný (+) kontakt **nabité** baterie.
- Černou svorku kabelu připojíme na záporný (-) kontakt **nabité** baterie.
- Druhou černou svorku kabelu připojíme na pevný kovový díl motoru **vybitého** automobilu. **Nejlépe na blok motoru. Nikdy nepřipojujeme svorku na záporný kontakt vybitého akumulátoru, neboť by mohlo dojít k výbuchu!**
- Nastartujeme nabitě vozidlo a při ustálených (můžeme zvýšených) otáčkách necháme motor běžet.
- Po chvíli se pokusíme standardním způsobem nastartovat vybité vozidlo. Nestartujeme déle než 10 sekund, raději méně! Pokud vozidlo nenastartuje, prodloužíme časový interval nabíjení do dalšího pokusu.
- Po úspěšném pokusu sejmeme kabely v opačném pořadí a vrátíme kryty akumulátoru na původní místo.

UČME SE
PŘEŽÍT

NOVÁ INTERAKTIVNÍ POMŮCKA PRO AUTOŠKOLY ZDARMA

Motorkáři jsou na silnicích nejohroženější účastníci provozu. Učte se s námi předvídat rizika a předcházejte tak krizovým situacím s pomocí instruktážních videí, kde jsme natočili nejčastější hrozby, které vás mohou potkat. Vyzkoušejte si je a naučte se na tyto situace správně reagovat.

Více na www.ucmeseprezit.cz

Financováno z fondu
zábavy škod
Česká kancelář
pojišťovna
ckp

TÝM
SILNIČNÍ
BEZPEČNOSTI

Kooperativa
VIENNA INSURANCE GROUP

Liberecký
kraj

NOVOTNY
AUTOSKOLA

MOVE
FILMS

RST

SILNICE | LK*

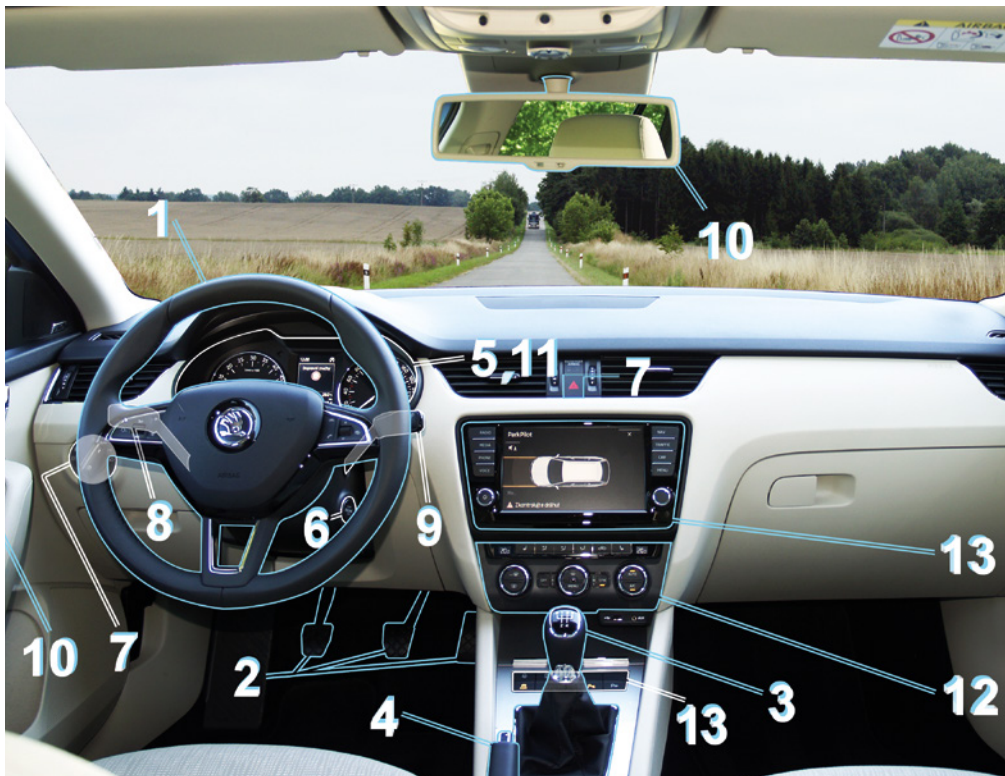

2. Seznámení s vozidlem a základní úkony

2.1 Seznámení s vozidlem

2.1.1 Ovládací prvky vozidla

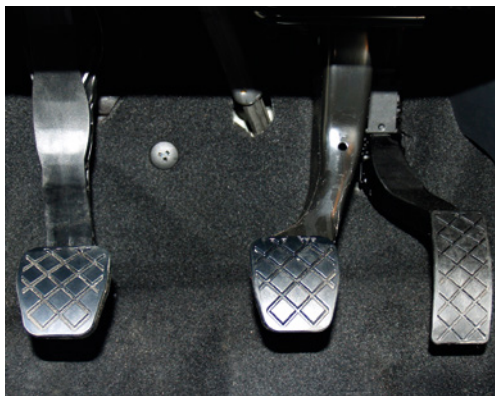
V této kapitole se zjednodušeně a stručně seznámíme s účelem jednotlivých ovládacích prvků standardně vybaveného vozidla.

1. Volant

Volant umožňuje přes další prvky řízení měnit úhel natočení kol říditelné nápravy a vozidlo tak může zatačet. Současné automobily jsou vybaveny posilovačem řízení, jenž snižuje sílu nutnou pro ovládnutí řízení řidičem.

Střední část volantu obvykle slouží jako spínač akustické houkačky. V ramenech volantu se pak mohou nacházet další ovládací prvky, např. ovladač tempomatu, palubního počítače, audio-systému apod.

2. Pedály

Zleva: pedál spojky, brzdy a akcelérátoru (plynu)
Spojku ovládáme levou nohou, brzdou a plyn nohou pravou.

- **Akcelérátor (plyn):** Pedálem akcelérátoru zjednodušeně řečeno měníme množství paliva v spalovacím prostoru a tím otáčky a výkon motoru.
- **Brzdový pedál:** Síla ze sešlápnutého brzdového pedálu je přenášena hydraulickým okruhem na brzdové destičky, které svírají brzdový kotouč, či brzdovými čelistmi tlačí na vnitřní stranu brzdového bubnu.

Třením brzdových destiček o kotouč (čelistí o brzdový bubnu) omezují pohyb kotouče (bubnu). Tím se otáčení kol zpomaluje a vozidlo brzdí.

- **Pedál spojky:** Spojka je ústrojí vložené mezi motor a převodovku. Umožňuje krátkodobě přerušit a plynule znovu obnovit přenos točivého momentu z motoru do převodovky a dále na kola. Čím více uvolníme pedál spojky, tím více točivého momentu je přenášeno do převodovky a na kola. Míru přenosu točivého momentu umožňuje spojka plynule měnit, díky tomu je možné se plynule rozjet.

ASOCIACE AUTOŠKOL DOPORUČUJE

Dotýkáme se chodidlem středu pedálu tak, aby nemohlo dojít ke sklouznutí podrážky z pedálu. Nikdy nepoužíváme například špičku boty či nešlapeme na pedál z boku.

3. Řadicí páka

Řadicí pákou ovládáme převodovku. K dispozici máme podle typu převodovky několik převodových stupňů. V převodovce využíváme k efektivnímu přenosu výkonu motoru na kola několik sad ozubených kol, vzájemně na sebe působících v různých převodových poměrech. Čím nižší převodový stupeň řadíme, tím je přenášeno na kola více síly, ale méně otáček – a obráceně. U vozidla vybaveného automatickou převodovkou nahrazuje řadicí páku tzv. volič automatické převodovky.

4. Parkovací brzda

Parkovací brzda je určena k zajištění stojícího vozidla proti nechtěnému pohybu. Parkovací brzda působí mechanicky (v případě „elektronické“ parkovací brzdy silou serva) na brzdy (nejčastěji) zadní nápravy. Některá vozidla jsou vybavena automatickou parkovací brzdou, která po vypnutí motoru samočinně zabrzdí a při rozjezdu se samočinně odbrzdí.

5. Přístrojová deska

Přístrojová deska je prvek, jehož prostřednictvím s námi vozidlo komunikuje. Najdeme zde obvykle tyto přístroje:

- **Otáčkoměr:** Informuje nás o aktuálních otáčkách klikové hřídele motoru. Údaj na otáčkoměru je třeba vynásobit podle údaje, který je na přístroji (např. $30 \times 100 = 3000$ ot./min). Ručička otáčkoměru se nikdy nesmí dostat do červeného pole, neboť by mohlo dojít k vážnému poškození motoru. Ne všechny automobily jsou otáčkoměrem vybaveny.
- **Rychloměr:** Informuje nás o aktuální rychlosti jízdy vozidla.
- **Ukazatel množství paliva:** Ukazuje nám množství paliva, které je aktuálně v nádrži.
- **Teploměr chladicí kapaliny:** měří teplotu chladicí kapaliny. Na teploměru obvykle není uvedena konkrétní hodnota. Ručička by se měla po dosažení provozní teploty motoru nacházet uprostřed svého rozsahu (tedy 90 °C). Před dosažením této teploty motor příliš nezatežujeme a nevytáčíme jej do vysokých otáček. U některých vozidel je nízká teplota chladicí kapaliny indikována modrou (nebo bílou) kontrolkou se symbolem teploměru.
- **Počítadlo ujetých kilometrů:** Počítadlo ukazuje celkový nájezd vozidla. Druhé, resetovatelné počítadlo pak umožňuje měřit ujetou vzdálenost podle přání řidiče od posledního resetování počítadla.
- **Další přístroje:** Vozidla mohou být vybavena dalšími přístroji, např. voltmetr baterie, ukazatel teploty oleje, ukazatel tlaku turbodmychadla apod.
- **Kontrolky:** Informují nás o činnosti či závadě konkrétního systému vozidla. Při startování motoru se všechny kontrolky rozsvítí, po uplynutí krátkého okamžiku zase zhasnou. Tím signalizují správnou činnost daného systému i kontrolky. Pokud nějaká kontrolka zůstane svítit či se během jízdy rozsvítí, pak daný systém vykazuje poruchu.
Kontrolky jsou rozlišené barvou, podle závažnosti poruchy. **Červené kontrolky informují o vážné závadě**, se kterou není možná další jízda. **Oranžové (žluté) kontrolky umožňují dojetí** se zvýšenou opatrností. Náhlé rozsvícení kontrolky je obvykle signalizováno i akusticky.

Pozn.: Grafické provedení a způsob signalizace se u různých vozidel může v detailech lišit. Různí výrobci využívají pro vlastní systémy různé kontrolky. Například každá automobilka nazývá jinak své stabilizační systémy: VSA, ESP, DSC...

Signalizuje záadu na systému mazání.

Signalizuje nedostatek paliva v nádrži.

Signalizuje záadu dobíjecí soustavy (alternátoru), baterie není nabíjena.

Signalizuje žhvení, případně záadu na systému žhvení (pouze u dieselových motorů).

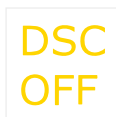
Signalizuje záadu či přehřátí systému chlazení motoru.

Signalizuje záadu na systému ABS.

Signalizuje záadu na brzdové soustavě, nedostatek brzdové kapaliny. Kombinovaná kontrolka s kontrolkou zatažené parkovací brzdy.

Signalizuje, že řidič vypnul stabilizační systémy vozidla.

Signalizuje zjištění nepřipoutaného řidiče či pasažéra.

Signalizuje prokluz kol a činnost protiprokluzového systému, případně jeho záadu.

Signalizuje hraniční opotřebení brzdového obložení.

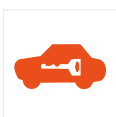
Signalizuje rozsvícená obrysová světla.

Signalizuje záadu na airbagu.

Signalizuje rozsvícená potkávací světla.

Signalizuje nesoulad v identifikaci klíče, vozidlo nelze nastartovat.

Signalizuje rozsvícená dálková světla.

Signalizuje otevřené některé dveře vozidla.

Signalizuje rozsvícená přední mlhová světla.

Signalizuje záadu na elektronice či dalších systémech motoru.

Signalizuje rozsvícená zadní mlhová světla.

6. Spínací skříňka

Spínací skříňka slouží jako prvek zabezpečení vozu proti krádeži a k nastartování i vypnutí motoru. U moderních vozidel se často objevuje startování tlačítkem. Identifikace správného klíče (karty apod.) pak proběhne bezkontaktně a po stisknutí tlačítka motor nastartuje.

7. Spínač osvětlení

Spínačem zapínáme osvětlení vozidla. Osvětlení představuje zásadní bezpečnostní prvek vozidla. Umožňuje nám vidět, ale zejména být viděn. Nesprávná volba typu osvětlení vzhledem k aktuální situaci je zásadním nedostatkem českých řidičů – věnujte proto prosím zvýšenou pozornost následujícím řádkům.

Vozidla jsou vybavena následujícími typy osvětlení:

- **Obyřová světla:** Slouží pro zvýraznění odstaveného vozidla. Při zapnutí potkávacích světel zůstávají v činnosti. Nelze zaměňovat za světla pro denní svícení!
- **Potkávací světla:** Slouží pro běžné svícení. Poskytují dostatek světla pro jízdu a zároveň neoslňují protijedoucí vozidla. U většiny typů vozidel je třeba seřídit sklon světel podle aktuálního zatížení vozidla příslušným ovladačem tak, aby nebyli oslňováni další řidiči.
- **Mlhová světla:** Vozidla jsou povinně vybavena zadním mlhovým světlem. Přední mlhová světla jsou prvkem vyšší výbavy. Světla používáme za husté mlhy, v případě hustého deště a sněžení, kdy svítivost běžných světel nestačí. **Zadní mlhové světlo velmi výrazně oslňuje ostatní řidiče. Proto při pominutí snížené viditelnosti včas světla vypneme! Bereme ohled na vzadu jedoucí řidiče!** Přední mlhová světla nelze zaměňovat za světla pro denní svícení!
- **Světla pro denní svícení:** Slouží pro zvýraznění vozu během dne. U takto vybavených vozidel se spouští automaticky s nastartováním motoru. **Při zapnutých denních světlech není vozidlo osvětleno zezadu. Řidiči často zapomínají v případě zhoršení viditelnosti či dokonce v noci přepnout na běžné osvětlení a stávají se tak velice nebezpečnými účastníky provozu!**

8. Kombinovaná ovládací páčka

Přepínače dálkových světel: Dálková světla slouží pro svícení na neosvětlených úsecích mimo obec. Tato světla výrazně oslňují protijedoucí i před námi jedoucí řidiče. Proto je spínač dálkových světel uzpůsoben tak, aby šla dálková světla rychle přepínat na potkávací. Spatříme-li na obzoru světelný kužel od protijedoucího vozidla či koncová světla vpředu jedoucího vozidla, přepínáme včas na světla potkávací! Je dobré naučit se rozpoznávat i malá poziční světla nákladních vozidel.

Směrová světla: Slouží pro včasné upozornění ostatních účastníků provozu o změně směru jízdy. Řidičům se občas plete správný směr – zde pomůže jednoduchá pomůcka: Kam točí levá ruka na volantu, tam s sebou „vezme“ i páčku směrových světel.